

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Calvinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiæ, 1595

17. Iustitia enim Dei in eo reuelatur ex fide in fidem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

Ephes. 2. *Dei tamen donum*, & ex Dei virtute, suorum ministerio cooperante. Et hunc sensum sequentia verba confirmant.

17. *Iustitia enim Dei in eo reuelatur ex fide in fidem.*

Germanus huius loci sensus ad disputationem Apostolicam rectè intelligendam plurimum confert. Est enim ratio & confirmatio superioris sententiæ, qua dixit Apostolus, *Euangelium esse virtutem Dei ad salutem omni credenti*. Hoc quippe ita se habere probat Apostolus, eo quòd in *Euangelio*, id est, in prædicatione Euangelica, ipsa & tota Dei iustitia, *qua videlicet homines iustos facit* (vt D. Augustinus de Spiritu & lit. cap. 9. & 11. Chrysostomus quoque & Theophylactus exponunt,) & à mundo condito iustos semper fecit; quæ ideo Dei dicitur, quia ex Deo & Dei dono, nõ ex viribus humanis est; quæ etiam *ex fide in fidem fit*, id est, à fide incipit, & per fidem incrementum capit, & nunquam sine fide est, quia *iustus ex fide viuit*, vt Chrysostomus & alij Græci appositissimè exponunt, *reuelatur*, id est, omnibus perspicuè manifestatur & prædicatur; quum hætenus nec omnibus Gentibus sed solum Iudæis, nec aperte & copiose sed obscure & vmbriticè & parciùs, hæc gratiæ Dei & iustitiæ eius prædicatio & commendatio facta fuerit. Hoc autem subsumptum suum, *iustitiam Dei ex fide*

fide esse, quam Euangelium prædicat, vsque ad finē cap. 4. Apostolus prosequitur, docens omnes homines ex fide & gratia Dei iustificari, nō ex operibus legalibus aut moralibus, siue ex doctrina legis siue ex naturæ lumine profectis. Vnde hæc verba exponens August. ait: *Hæc est iustitia Dei, quæ in Testamento veteri velata, in nouo reuelatur: quæ ideo iustitia Dei dicitur, quod impertiendo eam Deus iustos facit: sicuti Domini est salus qua saluos facit.* Et hunc suum sensum ipse Apostolus infrà cap. 3. perspicuè ponit, vbi aliqua facta digressione (ex occasione propositionis quam mox subiungit de reuelata ira Dei de calo) de generali omnium hominum statu sub peccato, ad principalem suam quam hic ponit propositionem redit, dicens: *Nunc autem sine Lege iustitia Dei manifestata, est testificata à Lege & Prophetis. Iustitia autē Dei per fidē Iesu Christi, in omnes & super omnes qui credūt in eū.* Docet quippe Apostolus (vt latius infrà ex Augustino ostendemus) iustitiam veram, quam Dei gratia per fidem in Christum in nobis operatur, nunc demum absque adminiculo legis veteris in Euangelica prædicatione omnibus manifestari: vt ita Euangelica doctrina ac prædicatio verè virtus Dei sit ad salutem omni credenti.

Videamus nunc quomodo hunc Apostoli perspicuum sensum totamque disputationem hæretici peruertunt. Theodorus Beza, Caluini sui, omniumque Calvinistarū, adeoque

De Spir.
& lit.
cap. 11.
Iustitia
Dei quæ.

que omnium ferè huius temporis hæreticorum sententiã secutus, & huic loco pressius ac prolixius insistentem quàm Calvinus, vt veram per Christũ iustitiam in literis Euangelicis & Apostolicis maximèq; Paulinis reuelatam, & ab Ecclesia Christi Catholica iuxta omnium Patrum vnanimem cõsensum creditã, penitus subuertat, ab his Apostoli verbis impietatis suæ telam orditur. *Sic (inquit) disponendus est status huius epistolæ, Nos à Deo per vnum Christum seruari, si Euangelio crediderimus.* Hæc quidẽ est aliquo modo prima Apostoli propositio, qua dixit, *Euangelium est virtus ad salutem omni credenti,* quam explicare & probare incipit à cap. 5. vsque ad caput 9. in quibus de iustificatione nostra per Christum, alijsque redemptionis humanæ beneficijs, & eorum tum necessitate tum amplitudine plenius agit. *Huic propositioni (ait Beza) subtexitur illa, Nos sola in Christum fide iustificari.* Hic verò fallit Lectorem & mentitur Beza: nõ solum quia hæc toties decantata propositio, *Nos sola in Christum fide iustificari,* in Paulo nusquam inuenitur; sed etiam quia vera Pauli propositio, quæ priori subtexitur, longè alia est; hæc videlicet, cuius nunc verba tractamus: *Iustitia enim Dei in Euangelio reuelatur ex fide in fidem.* Hæc apud Paulum propositio priori subtexitur, vt hæc posterior priorem probet, confirmet, illustret. Hinc enim ostendere Apostolus vult quòd *Euangelium est virtus Dei ad salutem*

ad salutem omni credenti, id est, quòd doctrina Evangelica est potenter salutifera omnibus eam credentibus, vnde sequitur illa propositio quam Beza primam ponit, *Nos à Deo per vnum Christum seruari, si Euangelio (quod Christum nobis predicat) crediderimus*, quia in hoc Euangelio, seu in hac Euāgelica predicatione, tota illa iustitia Dei ex fide, qua nos iustificat, seu iustos facit Deus, reuelatur ac manifestè docetur. Hæc est vera epistolæ huius dispositio quo ad partem dogmaticam quæ in cap. I. terminatur, non illa quam Beza sibi finxit. Quam cur ita finxerit, ex sequentibus apparebit. Hæc (inquit) diligenter considerata, manifestè indicant quid vocabulo iustitiæ Dei intelligatur: perfectio nimirum illa & summa integritas, qua quisquis donatus est, sistitur coram Deo ἅγιος ἀμωμος καὶ ἀνέγκλητος, vt loquitur Paulus Coloss. I. cap. 22. id est, sanctus, inculpatus, & qui nullius criminis possit postulari. Vult secundam Pauli propositionem esse, *Nos sola in Christum fide iustificari*, vt appareat, iustitiam Dei in Euangelio reuelatam, quam Paulus secundo loco ponit, esse summam sanctitatis perfectionem in solo Christo residentem, sed nobis per fidem qua Christum apprehendimus, imputatam. Sic enim adhuc magis se explicat. Ea igitur (inquit) à Paulo dicitur iustitia Dei, non modò quia gratuitum est Dei donum, sed que per imputationem, aut quia hanc largiendo Deus se iustum, id est, fidelem ac veracem præstat, sed

Iustitia
Dei iuxta
Bezam.

etiam

etiam ut opponatur iustitia hominum, siue ex operibus, qua testatur Dauid nullum hominem iustificari: quum ne pater quidem ipse credentium Abraham de ea iure possit coram Deo gloriari, ut inquit Apostolus infra cap. 4. Hæc Beza, fraudulenter & impie totam Apostoli disputationem & mentem penitus corrumpens. De qua iustitia Dei Paulus hoc loco loquatur, iam ex alijs Pauli verbis & S. Augustino ostendimus. Est illa iustitia Dei, non qua Deus iustus est, sanctus, & inculpatus, multo minus qua fidelis ac veracem se Deus præstat, quod ad iustitiæ mercedem pertinet, non ad ipsam in se iustitiæ donationem, aut operationem; sed quam

Rom. 6. Deus in nobis operatur, qua fit ut peccatum in nobis non dominetur, ut non seruiamus ultra peccato, sed iustitiæ & sanctitati, ut infra cap. 6. & seqq. Apostolus docebit. Hanc Dei iustitiã, quæ rectitudinem voluntatis & operum humanorum, Dei in nobis operante & adiu-

uante gratia, significat, Beza ad perfectissimam sanctitatem soli Deo & Christo propriam detorquet: ut, quia in nobis talis & tanta non reperitur iustitia, in Christo eam querere, fidẽque apprehendere (ut sic per fidem nobis impuretur) cogamur. Sed (ut in singulis Pauli locis infra videbitur) nec talem sanctitatem & summam integritatem qualis in solo Christo reperta est, à nobis

1 Paulus ad Coloss. cap. 1. exigit; nec iustitia Dei hoc loco dicitur quæ iustitiæ hominum
2 vel ex

vel ex operibus opponitur, quatenus illi homines filij Dei sunt, & Spiritu Dei aguntur, & opera fidei operantur; nec aut imputationem aut apprehensionem (qualem cōmentari sunt hæretici) Apostolus Paulus vsquam docet; nec denique talis iustitia Dei in doctrina Evangelica homini necessaria reuelatur, multo minùs exhibetur, quod in verbo, *reuelari*, omnino contineri existimat Beza. Hæc (vt dixi) in singulis postea Pauli locis ostendentur, vbi & Dauidis verba, & quæ de Abraham hîc dicuntur, elucidabuntur.

Nunc tamen vno verbo ostendemus contra Bezam, iustitiam Dei hoc loco, non pro illa summa integritate soli Deo & Christo propria accipi. Paulus infrâ cap. 3. quum dixisset, *Nunc sine lege iustitia Dei manifestata est*, vbi idem repetit quod hîc dixerat, reuelari in Euangelio (hoc est, *sine lege*) iustitiam Dei; vt de qua Dei iustitia loqueretur, perspicue nos doceret, subiunxit: *Iustitia autem Dei per fidem Iesu Christi, in omnes & super omnes qui credunt in eum*. Vbi appositè Augustinus: *Sicut ista fides Christi dicta est, non qua credit Christus; sic & illa iustitia Dei, non qua iustus est Deus. Vtrumque enim nostrum est: sed ideo Dei & Christi dicitur, quòd eius nobis largitate donatur*. Hæc ille. Iustitia igitur Dei quum sit iustitia per fidem Christi, id est, quam nos habemus beneficio fidei in Christum, siue quia credimus in Christum
(hoc

Iustitiæ
Dei iuxta
Bezam
refutatio.

De spir. &
lit. cap. 9.

(hoc enim est, *per fidem Christi*) non illam summam integritatem Deo & Christo propriam significare potest, sed illam rectitudinem quam Deus beneficio fidei nobis largitur, significare debet. Summa enim illa integritas Deo & Christo propria in ipsis & ab ipsis est, non per fidem. Iustitia autem Dei de qua Paulus loquitur, illa est, quæ *per fidem Christi* habetur, idque ab omnibus qui credunt in Christum. Hoc enim est quod dixit, *in omnes & super omnes qui credunt in eum*. Nempe ait iustitiam Dei in omnes derivari, omnibus impertiri qui credunt in Christum: quia videlicet fides in Christum principium omnis iustitiæ Dei est; & ab ea exordiri oportet, qui iustificari vult. Summa autem illa integritas in solo Deo & Christo est, alijs non impartitur. Sic quam iustitiam Dei Paulus intelligat, ipse Paulus satis ostendit. Quod adhuc in sequentibus manifestius fiet. Ad hanc Dei iustitiam Christus in Evangelio nos hortatur, dicens: *Quærite primum regnum Dei, & iustitiam eius*. Id sanè quærimus quod à nobis inueniri potest; & iubente Deo ut quæramus, inueniri debet. Summa illa integritas soli Deo & Christo propria à nobis inueniri non potest, ac proinde nec debet. Dei igitur *iustitia in Evangelio reuelata* non est illa summa integritas & perfectio quæ in Deo est, sed est illa huius vitæ iustitia quam Deus nobis largitur, quam in nobis suæ gratiæ adminiculo

Iustitia
Dei in sē-
sū Pauli ex
ipso Pau-
lo.

Matth. 6.

culo operatur, quadenique iusti sumus. *Qui* 1. Ioan. 3.
emm facit iustitiam, iustus est. Denique ipse
 Calvinus iustitiam Dei, quam hoc loco nos
 quærere Christus iubet, ait esse *spiritualem*
vet. & nouitatem in nobis: quam nõ esse summam
 integritatem, nemo fortiùs quàm Caluinus
 docuit. Docere igitur Bezã Calvinus potuit,
Iustitiam Dei in Euangelio reuelatam, non illam
 esse summam in Deo integritatem, sed noui-
 tatem illam spiritualem quam Deus facit in
 nobis. Neque verò híc cauillari pro Beza
 quisquam poterit, Christi verba de iustitia
 regni Dei, non de iustitia Dei loqui, eo quòd
 affirmat Calvinus *Iustitia nomen hoc loco tam ad*
Deum quàm ad regnũ eius referri posse. Hoc enim
 nihil aliud erit quàm Caluini oscitantiam
 prodere, quã Græcus textus inspectus mani-
 festè doceat, iustitiæ nomen hoc loco nõ nisi
 ad Deũ referri posse. Sic enim habet: *Ζηλειτε*
θε προιον την βασιλειαν του Θεου, & την δικαιο-
συνην αυτου: vbi pronomen *αυτου*, eius, cum
 Deo conuenit, cum regno Dei conuenire
 non potest. Sed verba híc apud Paulum se-
 quentia (*Reuelatur enim ira Dei de celo, &c.*)
 manifestè docebunt de ea Dei iustitia Pau-
 lum loqui, non quæ in ipso Deo est siue iusto
 ac sancto, siue veraci ac fideli, sed quã nos im-
 plere debemus; & quæ illi iniustitiæ op-
 ponitur quam homines impij in hac vita
 perpetrant. Quare illa mox seorsim contra
 indignissimas Bezæ corruptelas tractabi-
 mus.

B

mus.

In Har-
 monia in
 Matth.
 cap. 6.

mus. Sed hinc operæ precium est aduertete, Bezano sensui Calvinum ex aduerso repugnare. Iustitiam (inquit) Dei in Euangelio reuelatam, non in gratuita modo peccatorum remissione sitam esse quidam putant, sed partim quoque in regenerationis gratia. Ego autem nos ideo in vitam restitui interpretor, quia nos sibi gratis reconciliat Deus: quod postea fusius tractabimus suo loco. Hæc ille. Aded in illa Christi sanctitate nobis imputata hanc Dei iustitiam non ponit, ut in sola gratuita reconciliatione eam constituat. Quod & nos postea contra Calvinum examinabimus suo loco.

In cap. 3.
vers 21.
& 22.

17. Ex fide in fidem.

HOc in loco, de qua fide iustificante Apostolus in hac epistola disputat, inquirendum sibi & definiendum putauit Beza, ut futuris suis Paulinæ doctrinæ corruptelis certius fundamentum poneret. Nos igitur ut & impium fundamentum subuertamus, & quæ sit apud Apostolum fides iustificans, in ipso disputationis exordio explicemus, idem filum tenebimus. Sic scribit Beza: *Quid fides declararet apud Apostolum, necesse est semel explicemus, quoties quidem de fide quaritur qua iustificamur. Quidam fidem interpretantur obedientiam qua fit ut homines, sicut polliciti sunt Deo, ita etiam ipsius voluntatis prescripto viuant, sicut à Cicerone definitur, dictorum ac conuentorum constantia & veritas. Sed hoc commetum vnde Beza accepit,*

Fides iustificans
quid apud
Apostolū
significet.